

Sygn. akt *XVII AmA 59/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Małgorzata Perdion-Kalicka</i>
Protokolant –	protokolant sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 12 kwietnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **R. K.**

przeciwko ***Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów***

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania R. K. od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji

i Konsumentów z dnia 17 kwietnia 2015r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od R. K. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji

i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

3. nieuiszczone w sprawie koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Sygnatura akt: XVII AmA 59/15

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją z 17 kwietnia 2015 r. nr (...), na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 184 dalej jako uokik) nałożył na R. K., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „R. K. – (...) w Ś., karę pieniężną w wysokości 10.000 zł, stanowiącą równowartość 2.346,15 euro za nieudzielenie informacji żądanych na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w postępowaniu wyjaśniającym o sygn. akt:(...).(decyzja k. 3-6)

R. K. wniósł odwołanie od tej decyzji, w którym domagał się uchylenia nałożonej kary w całości. Wskazywał, że ze względu na zbieg szeregu okoliczności dotyczących spraw osobistych i zdrowotnych, nie był w stanie odebrać

korrespondencji kierowanej do niego przez Prezesa UOKiK na adres prowadzonej działalności gospodarczej, a w związku ze stanem zdrowia jego działalność gospodarcza znacznie podupadła, aczkolwiek nie przysługuje mu zasiłek ani świadczenia ZUS. Powoływał także fakt, że ostatecznie udzielił informacji Prezesowi UOKiK. (odwołanie k. 7-8)

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wnosił o jego oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego. (odpowiedź na odwołanie k. 25-26a)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Na skutek zawiadomienia o możliwości stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy klientów z 25 marca 2014 r. (dowód: zawiadomienie wraz z załącznikami k. 4-15 akt admin.) Prezes UOKiK 2 kwietnia 2014 r. wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia czy mogło dojść do stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (dowód: pismo Prezesa UOKiK k. 16). W tym samym dniu skierowano do powoda wezwanie do przedłożenia w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma:

- a) informacji o przedmiocie prowadzonej działalności gospodarczej, w tym która działalność jest przeważająca,
- b) informacji na jakim obszarze przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą,
- c) informacji o liczbie konsumentów, którzy zawarli z przedsiębiorcą umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych,
- d) wszystkich wzorów umów stosowanych aktualnie przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami wraz ze wszystkimi załącznikami, informacją od kiedy obowiązują oraz trzema losowo wybranymi umowami zawartymi z wykorzystaniem każdego ze wzorców w lutym 2014 r.
- e) wszystkich dokumentów, które przedsiębiorca przekazuje konsumentom w przypadku zawarcia umowy poza lokalem przedsiębiorstwa.

Jednocześnie pisma zawierały pouczenie o skutkach nieudzielenia lub udzielenia informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Pismo zostało wysłane na adres ujawniony w CEiDG jako adres do doręczeń. Zostało ono zwrócone jako niepodjęte (dowód: pismo k. 17-18, koperta k. 19, wydruk z CEiDG powoda k. 14-15 akt admin.). Niepodjęte zostało także to samo pismo wysłane ponownie 13 maja 2014 r. na adres do doręczeń (dowód: pismo wraz z kopertą k. 18-19 akt admin.). Podobnie zostało zwrócone takie samo pismo wysłane do przedsiębiorcy 3 lipca 2014 r. na adres ul. (...) – dodatkowego miejsca wykonywania działalności (dowód: pismo wraz z kopertą k. 20-22 akt admin.).

Pismem z 10 grudnia 2014 r. na oba adresy powoda działalności gospodarczej skierowano kolejny raz wezwanie do udzielenia informacji z pouczeniem – korespondencja została odebrana 17 grudnia 2014 r. (dowód: pismo wraz z zpo k. 27-28 i 29-30 akt admin.). Pismem z 13 stycznia 2015 r. Prezes UOKiK zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej oraz zażądał, aby w terminie 7 dni od doręczenia pisma powód przedstawił brakujące informacje i dokumenty. Przesyłka została odebrana przez powoda 17 stycznia 2015 r. Adresat nie odebrał kolejnego pisma – zawiadamiającego o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (dowód: zawiadomienie z zpo k. 31-32, zawiadomienie z 12 lutego 2015 r. 33, koperta k. 34 akt admin.). W dniu 20 lutego 2015 r. pracownik UOKiK skontaktował się telefonicznie z powodem, który twierdził, że wykonał wezwanie UOKiK w grudniu 2014 r., nie przedstawiając żadnych konkretnych okoliczności na potwierdzenie tegoż, jednocześnie zobowiązał się do ponownego przedstawienia żądanych informacji. Powód wskazywał, że zamieszkuje pod innym adresem niż wskazany w CEiDG ale nie podał go pracownikowi UOKiK (dowód: notatka służbowa k. 36 akt admin.). Pismem z 25 lutego 2015 r., nadanym poprzez placówkę inPost, przedsiębiorca przesłał Prezesowi UOKiK jedynie część dokumentów opisanych w wezwaniu, jednakże nie podpisał pisma, nie przedstawił też wszystkich informacji żądanych w wezwaniu (korespondencja od powoda k. 37-66 akt admin.). W związku z tym, Prezes UOKiK pismem z 4 marca 2015 r. wezwał powoda do usunięcia braków, w szczególności poprzez podpisanie pisma, przedłożenia brakujących informacji

oraz wykazania, że powód zrealizował obowiązek informacyjny w terminie zakreślonym w wezwaniu doręczonym 17 grudnia 2014 r. Powód nie podjął przesyłki (dowód: wezwanie wraz z kopertą k. 68-69 akt admin.).

Skarżoną decyzją nr (...) z 17 kwietnia 2015 r. Prezes UOKiK nałożył na przedsiębiorcę karę w wysokości 10.000 zł. Ustalając wysokość kary Prezes UOKiK wziął pod uwagę stopień zawinienia przedsiębiorcy, przyjmując że przedsiębiorca umyślnie nie wykonał obowiązku udzielenia odpowiedzi zaś żądanie dostarczenia dokumentów nie wiązało się dla przedsiębiorcy z żadnymi trudnościami związanymi z ich pozyskaniem (dowód: decyzja k. 72-75 akt admin.).

Powyższy stan faktyczny, bezsporny pomiędzy stronami, został ustalony na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy administracyjnej oraz sądowej, których autentyczności nie kwestionowały strony a i sąd nie znalazł podstaw aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 50 ust. 1 i 2 u.o.k.k. przedsiębiorcy są obowiązani do przekazania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu, przy czym żądanie to powinno zawierać wskazanie zakresu informacji, celu żądania, terminu udzielenia informacji, pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub udzielenie informacji nieprawdziwych czy wprowadzających w błąd.

Żądanie dostarczenia informacji i dokumentów, o którym mowa wyżej, jest czynnością procesową Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o charakterze władczym, podejmowaną w celu zgromadzenia materiału niezbędnego do wykonania zadań określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, zarówno tych o charakterze orzecznym, jak i pozaorzecznym (np. badań i analiz rynkowych). Przedsiębiorca wezwany do przedłożenia określonych informacji i dokumentów ma zatem obowiązek przekazać je w pełnym zakresie i we wskazanym przez Prezesa UOKiK terminie.

Skutkiem natomiast niewykonania zobowiązania nałożonego na przedsiębiorcę mocą art. 50, jest sankcja przewidziana w art. 106 ust 2 pkt 2 u.o.k.k. W myśl tego przepisu Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3 lub art. 50, bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

Stan faktyczny w sprawie niniejszej był bezsporny i wynikało z niego, że powód pomimo wielokrotnych prób kontaktu nie odbierał przesyłek kierowanych na adres jego działalności gospodarczej ujawniony w CEiDG i w związku z tym nie przedstawił organowi informacji żądanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w związku z wszczętym postępowaniem wyjaśniającym w przedmiocie ustalenia możliwości stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Na wstępie należy zaznaczyć, że odpowiedzialność administracyjna, którą ponosi przedsiębiorca, w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ma charakter obiektywny, co oznacza, że jest ona niezależna od tego czy zachowanie lub zaniechanie przedsiębiorcy było zawinione czy też nie. Natomiast przy ustalaniu wysokości kary bada się także okoliczności związane z subiektywną sytuacją strony tj. czy istniało zawinienie i jego stopień.

W sprawie niniejszej powód wskazywał na obiektywne przeszkody niezależne od niego, które uniemożliwiły mu wykonanie zobowiązania nałożonego na organ, jednak twierdzenia powoda były gołosłowne, gdyż nie zostały poparte żadnymi dowodami. Odwołujący się, nie przedstawił bowiem żadnego dowodu na podnoszone przez siebie okoliczności takie jak stan zdrowia, skutki wypadku drogowego, sytuacja rodzinna, do czego jest zobowiązany w myśl przepisów prawa, w szczególności art. 6 k.c.. Powołany przepis stanowi, że ciężar udowodnienia określonego faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Należy przez to rozumieć wszystkie okoliczności

faktyczne, istotne z punktu widzenia danego przepisu prawa materialnego, z którego strona wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne (zob. też wyr. SN z 26.3.2015 r., V CSK 312/14, Legalis).

Najprościej rzecz ujmując, każdy kto coś twierdzi, musi to twierdzenie udowodnić, wszelkimi możliwymi dowodami. Przy czym katalog dowodów jest nieograniczony i dowodami tymi mogą być dokumenty, zeznania świadków, zeznania stron itd.

Nie wymagają dowodu następujące fakty:

- a) powszechnie znane (art. 228 § 1 KPC);
- b) znane sądowni urzędowo (art. 228 § 2 KPC);
- c) przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 KPC);
- d) objęte domniemaniami prawnymi, które nie mogą być obalone (wniosek z art. 234 KPC).

W przedmiotowej sprawie nie wystąpiła żadna z powyżej opisanych przesłanek do uznania, iż twierdzenia powoda o przyczynach nieodebrania przesyłek i niewykonania wezwań prezesa UOKiK, były prawdziwe i by zdarzenia te faktycznie miały miejsce. Strona powodowa nie podjęła próby przedstawienia nawet sądowni dokumentacji medycznej czy policyjnej związanej z jej stanem zdrowia, czy wypadkiem komunikacyjnym, nie wniosowała o dopuszczenie dowodu ze świadków, którzy potwierdziliby wskazywane przez powoda okoliczności.

Należy przy tym zaznaczyć, że osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, jak to czyni powód, jest profesjonalnym uczestnikiem obrotu, zatem powinien wykazywać się starannością, o której mowa w art. 355 § 2 k.c. w zw. z art. 43¹ k.c. Należyta staranność dłużnika, określana z uwzględnieniem zawodowego charakteru prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, obejmuje także znajomość obowiązującego prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej (por. wyr. SN z 17.8.1993 r., III CRN 77/93, OSN 1994, Nr 3, poz. 69). Powód rzeczony obowiązek staranności w prowadzeniu działalności gospodarczej nie dopełnił. Przede wszystkim trzeba podkreślić, że przedsiębiorca, podając w CEiDG adres do doręczeń powinien być świadomy skutków prawnych z tym związanych, określonych m.in. w art. 44 i 45 k.p.a. i art. 139 §3 KPC, w szczególności, że korespondencja doręczona na aktualny adres ujawniony w rejestrze przedsiębiorców jest uznawana za skutecznie doręczoną w przypadku jej prawidłowej awizacji.

Wskazać także należy, że obowiązek ciążyący na przedsiębiorcy w zakresie aktualizacji danych ujawnionych w CEiDG wynika z art. 30 ust 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, w myśl którego: „przedsiębiorca jest obowiązany złożyć wniosek o: zmianę wpisu - w terminie 7 dni od dnia zmiany danych, o których mowa w art. 25 ust. 1, powstałej po dniu dokonania wpisu do CEiDG.” Zaś sankcję, za niedochowanie obowiązku aktualizacji zgłoszonych danych, regulują przepisy kodeksu wykroczeń (dalej: kw), które stanowią w art. 601 § 1 kw: „kto wykonuje działalność gospodarczą bez wymaganego zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, wpisu do rejestru działalności regulowanej lub bez wymaganej koncesji albo zezwolenia, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.” Natomiast w art. 601 § 2 kw: „tej samej karze podlega, kto nie dopełnia obowiązku zgłaszania do ewidencji działalności gospodarczej zmian danych objętych wpisem.”

Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej Sąd doszedł do przekonania, że skoro organ wysłał korespondencję do adresata będącego przedsiębiorcą na adres ujawniony w CEiDG i korespondencja ta po prawidłowej awizacji była zwracana do adresata jako niepodjęta w terminie, to prawidłowo organ uznał, że nastąpiło jej skuteczne doręczenie w trybie powołanych wyżej przepisów, w szczególności w trybie art. 44 k.p.a.

Co więcej, organ mógł już po pierwszej skutecznej awizacji korespondencji dla powoda wszcząć postępowanie w sprawie nałożenia kary. Warto w tym miejscu podkreślić, że organ podejmując wielokrotne próby bezpośredniego skontaktowania się z powodem, czynił więcej niż wymagają od niego przepisy (w szczególności dotyczyło to wysłania

kolejnej korespondencji odebranej przez powoda 17 grudnia 2014 r., 17 stycznia 2015 r. czy poprzez rozmowę telefoniczną pracownika UOKiK z przedsiębiorcą z 20 lutego 2015 r).

Niewątpliwie jest jednak, że mimo podjęcia przez organ wymaganych prawem czynności powód uporczywie nie wywiązywał się z obowiązku przedstawienia dokumentów, pomimo tego, że co najmniej od 17 grudnia 2014 r. wiedział o takiej konieczności, terminie oraz zakresie żądanych przez UOKiK informacji i dokumentów. Należy przy tym wskazać, że powód nawet w korespondencji przesłanej po terminie, wynikającym z wezwania Prezesa, nie przedstawił niezbędnych danych – pismo nie zostało podpisane, brakowało szeregu informacji o które prosił organ i pomimo wezwań do usunięcia braków formalnych nie zostały one przez powoda uzupełnione w określonym przez organ terminie.

Powyższe okoliczności dają podstawę do uznania, iż unikanie przez powoda kontaktu z urzędem i nieuzupełnianie dokumentacji było uporczywe i umyślne, mające na celu utrudnienie organowi przeprowadzenia postępowania w przedmiocie ustalenia, czy powód stosował praktyki naruszające zbiorowe interesy klientów. Na marginesie jedynie Sąd zaznacza, że w przypadku wystąpienia istotnych przeszkód w samodzielnym prowadzeniu wszystkich spraw przedsiębiorcy może on ustanowić zarówno pełnomocnika do odbioru korespondencji, pełnomocnika o zakresie umocowania określonym w pełnomocnictwie oraz prokurenta, który będzie mógł działać w pełni tak, jak sam przedsiębiorca.

Powyższe ustalenia, wskazujące na niewykonanie obowiązku przez powoda, uprawniały zatem Prezesa UOKiK do nałożenia na przedsiębiorcę sankcji wynikającej z art. 106 ust. 2 pkt 2 u.o.k.k., zaś jej wysokość odpowiadała zawinieniu powoda. Należy stwierdzić bowiem, iż Prezes UOKiK właściwie uwzględnił przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej wszystkie wymagane w świetle art.106 ust.2 i art.111 u.o.k.k. kryteria.

Wymierzona kara jest w ocenie Sądu adekwatna do stopnia zawinienia powoda, który mimo wezwania, nie przekazał żądanych od niego informacji ani też nie poinformował o przeszkodach dla udzielania informacji czy też niemożności ich udzielania, uniemożliwiając tym samym zakończenie prowadzonego przez Prezesa UOKiK postępowania.

W ocenie Sądu zachowanie prezentowane przez przedsiębiorcę należy potraktować, jako lekceważenie organu antymonopolowego oraz wykonywanych przez niego w interesie publicznym zadań.

Zdaniem Sądu przy ustalaniu wysokości kary Prezes UOKiK prawidłowo uwzględnił zarówno stopień, jak i rodzaj naruszenia jakiego dopuścił się przedsiębiorca, który zignorował kierowane do niego wezwanie i nie udzielił żądanych informacji. Uwzględnił ponadto naruszenie interesu publicznoprawnego, naganność zachowania powoda.

Nałożona kara ma zdaniem Sądu spełnić cel prewencji ogólnej, jako przestroga dla innych przedsiębiorców, jak również prewencji szczególnej, stanowiąc dostateczną dolegliwość dla powoda za niezgodne z prawem działania. Nałożona kara ma go zatem zdyscyplinować, albowiem swą postawą powód niewątpliwie utrudniał postępowanie prowadzone przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w interesie publicznym. Tym samym powód naruszył swym nagannym zachowaniem interes publicznoprawny. Wysokość kary została w ocenie Sądu określona na minimalnym poziomie, albowiem Prezes Urzędu wymierzył karę w kwocie 10.000 zł (2.346,15 euro), tj. poniżej (...) % kary jaką mógłby na przedsiębiorcę nałożyć. Zgodnie bowiem z art. 111 ustawy o o.k.k. maksymalna wysokość kary wynosi 50.000.000 euro.

Na marginesie należy zaznaczyć, że powód przed Sądem nie wykazał, że nałożona na niego kara jest nadmiernie wygórowana i że nie jest w stanie jej ponieść. Wprawdzie powód został zwolniony na jego wniosek od kosztów sądowych, jednak w oświadczeniu o stanie majątkowym wskazywał, że miesięczny osiągnięty dochód z działalności gospodarczej to około (...) zł. Taka zaś kwota miesięcznego dochodu wskazuje, że przedsiębiorca może pokryć karę z (...) miesięcznego dochodu. Zważywszy zaś, że od chwili nałożenia kary decyzją administracyjną do wydania wyroku upłynęły 3 lata, to należy założyć, że przedsiębiorca miał wystarczająco długi czas na zabezpieczenie środków niezbędnych do zapłaty kary, która w świetle oświadczenia majątkowego nie jawi się jako szczególnie dotkliwa. Na marginesie należy wskazać, że w przypadku utraty płynności finansowej Prezes UOKiK może na

wniosek przedsiębiorcy odroczyć uiszczenie kary pieniężnej albo rozłożyć ją na raty ze względu na ważny interes wnioskodawcy. Przy czym wniosek taki powinien zawierać uzasadnienie, z którego wynika, na czym polega ważny interes wnioskodawcy (przyczyny uzasadniające wnoszenie o odroczenie płatności kary lub rozłożenie jej na raty). W przypadku odroczenia uiszczenia kary pieniężnej albo rozłożenia jej na raty naliczane są odsetki.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 §1 i 3 KPC, uznając powoda, wobec oddalenia jego odwołania, za stronę przegrywającą, a zatem ponoszącą koszty postępowania w całości. Kosztami w sprawie niniejszej było jedynie wynagrodzenia dla radcy prawnego, zastępującego organ przed Sądem w wysokości 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych), obliczone na podstawie §14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia MS z 28/09/2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zw. z §21 rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22/10/2015 r. – o czym orzeczono jak w sentencji w punkcie 2.

O nieuiszczonych kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie odpowiednio stosowanego art. 108 KPC w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. z dnia 21 kwietnia 2016 r., Dz.U. z 2016 r. poz. 623). Złożyła się na nie opłata od odwołania w wysokości 1.000 zł, od uiszczenia której powód został zwolniony postanowieniem tut. sądu z 21/07/2015 r. (k. 21), ustalona na podstawie art. 32 ust. 1 u.k.s.c. – o czym orzeczono jak w sentencji w punkcie 3.

SSO Małgorzata Perdion - Kalicka

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Małgorzata Perdion - Kalicka